

Guia de consells educatius per la petita infància

Aroa Gómez de la Torre
Psicopedagoga de l'EAP Bages

L'Educació en la petita infància

La família té les funcions psicosocials de protegir els seus membres i d'afavorir la seva adaptació a la cultura a la qual pertanyen. Entre les funcions imprescindibles de la família es destaquen:

-Funció de contenció: Capacitat de fer-se càrrec de les ansietats que viu l'infant, de posar paraules a les seves necessitats i retornar-li en forma d'atenció. En la mesura que l'adult sigui capaç d'entendre els estats mentals de l'infant, aquest serà capaç d'esperar, de confiar amb l'adult i de tranquil·litzar-se i de desenvolupar un sentiment de confiança.

-Ofertir models d'identificació sòlids que puguin orientar la conducta de l'infant i li permetin identificar-se amb uns valors.

-Posar límits que permetin l'acceptació d'unes normes de relació i convivència.

El joc com a factor clau del desenvolupament

El joc és qualsevol activitat en la que aprenen per pur plaer, sens cap preocupació per el resultat final. En els infants qualsevol activitat que realitzen es lúdica i podem dir que mitjançant el joc creix i es desenvolupa física i psicològicament, els serveix per aprendre; conèixer-se a si mateix i allò que l'envolta.

Tipus de Joc

Primera Infància (0-24 mesos) jocs funcionals on el nen entrena les seves funcions experimentant moviments amb les mans i braços. La principal activitat és exploratòria.

Segona Infància: (24 mesos als 7 anys) s'inicia en l'infant la capacitat simbòlica, pot representar objectes sense que els vegi.

Les joguines han de ser el material facilitador de l'activitat que volem que el nostre fill desenvolupi mitjançant el joc. Aquestes han de ser:

-Creatives: Ha de satisfer les necessitats evolutives dels nens a nivell de: psicomotricitat, habilitats bàsiques, inventiva, adaptació, ha de ser obert, deixant un marge ampli a la imaginació. (Ex. Mecanos)

-Valor Educatiu: L'objectiu és canalitzar l'energia que el nen desplega per incrementar i fomentar el desenvolupament de les seves habilitats i destreses.

Consells per ajudar a seleccionar les joguines dels nostres fills

- Escollir-los de manera curosa i adequats a la edat del nen.
- Centrar-nos a les necessitats dels nens i no deixar-se guiar per la publicitat.
- No donar-los moltes joguines en una determinada època de l'any.
- Evitar, en la mesura que sigui possible, les joguines bèl·liques, però sense prohibir-les.
- Ha de ser desitjat pel nen.
- Comparar-los tenint en compte la personalitat del nen com per exemple un nen hiperactiu li seran útils jocs artístics i d'atenció.

Els Límits

-Han de ser objectius: Un límit ben especificat és aquell que diu a l'infant exactament allò que cal que faci per exemple li podem dir a l'infant “parla fluixet en una biblioteca” en lloc de “portat bé”.

-Han d'oferir opcions: En molts casos podem donar a l'infant una oportunitat limitada de com complir les nostres normes com per exemple: “És l'hora del bany, vols la dutxa o la banyera”.

-S'ha de ser ferm: Quan hi ha una resistència a l'obediència hem d'aplicar el límit amb fermesa. Els límits fermes s'han d'aplicar amb la veu segura, sense cridar, però amb la mirada seria.

-S'ha d'accentuar allò positiu: els nens són més receptius a “fer” que no pas a “no fer” o acatar ordres. Per tant, és millor dir a l'infant el que ha de fer “parla fluixet” que no pas el que no ha de fer “no cridis”.

-Explicar el perquè: quan s'aplica un límit és convenient explicar el perquè sense allargar-nos massa, per no distreure'l com per exemple “no mosseguis als nens. Això els fa mal”.

-Ofereix alternatives: A l'oferir alternatives s'està demostrant que els desitjos i sentiments de l'infant són acceptables com per exemple “no pots menjar-te un caramel, perquè ara anem a sopar, però després si vols pots menjar un gelat de xocolata”.

-Control de les emocions: les investigacions senyalen que si els pares estan passant per un moment d'estrès i esgotament físic o psicològic, els seus càstigs i límits són molt més estrictes, durs i severos del que són habitualment.

Perquè cal posar límits

Perquè són necessaris els límits?

- Donen seguretat i protecció.
- Permet predir la reacció dels pares davant determinades situacions i comportaments.
- Marquen una referència a l'infant sobre determinades coses.
- Ensenyen al nen a saber renunciar als seus desitjos, i els prepara per a situacions similars que la vida els prepara.

Pautes i estratègies educatives

- Obediència:** La majoria de vegades l'infant no obeeix perquè:
 - Les ordres són poc raonables.
 - Són incomprensibles per a l'infant.
 - Superen les seves possibilitats.
- Inèficàcia educativa dels crits:** els crits produeixen en l'infant una submissió i no una interiorització, és a dir, una reflexió serena i convençuda que el porti a corregir la seva manera d'actuar per pròpia convicció.
- Responsabilitat disciplina i ordre:** cal establir límits clars i raonables.

Premis i càstigs

- No hem de confondre el reforç negatiu amb el càstig físic.
- S'ha d'animar al nen perquè la conducta que desitgem es repeteixi.
- No hem de pretendre que el nen aconsegueixi els objectius marcats, a la primera.
- S'han d'oferir models que realitzin aquesta conducta.
- Cal mostrar-li indicadors per fer-li veure que s'està portant bé o no.
- S'han de mantenir les conductes desitjades, però tot anant disminuint les recompenses.
- S'ha de ser conscient: les normes i rutines s'han de complir cada dia.
- Desaprovar la conducta no al nen en lloc de dir "nen dolent" cal dir "no s'ha de mossegar perquè fas mal".

-Els models: Persones que són objecte d'imitació per als nens, ha de servir de patró o línia de conducta.

- ✚ Cal realitzar la demostració d'una habilitat.
- ✚ Indicar al nen que la imiti.
- ✚ Donar-li informació sobre els seus progressos.

-Evitar culpabilitzar-los: La tècnica per "castigar" una conducta té dos moments. El primer en que el pare mostra el seu desgrat per la mala acció comesa i el segon en el que se li recorda al nen que sap actuar bé i les bones accions que fa.

Cap a un estil de pares "ideals"

Hi ha una sèrie de factors que poden incidir en una educació bona per als fills com és:

-El sentit de la responsabilitat: és necessari establir normes i límits. Punts de referència per saber en cada moment el que cal fer i podem fer.

-Donar responsabilitat al nen segons la seva capacitat.

-Ser coherents i no arbitraris.

-Maduració afectiva: els pares afectivament madurs es caracteritzen per estar en la vida dels infants, però sense envair excessivament la seva intimitat. Hi ha formes perjudicials d'amor com són la permissivitat, la concessió de tots els capricis.

-La paciència: És imprescindible una certa permissivitat, generositat i paciència. Aquesta serà la nostra aliada i ens ajudarà a saber esperar a que els infants puguin assolir els objectius i fites que els hem anat marcant.

Les Rebequeries

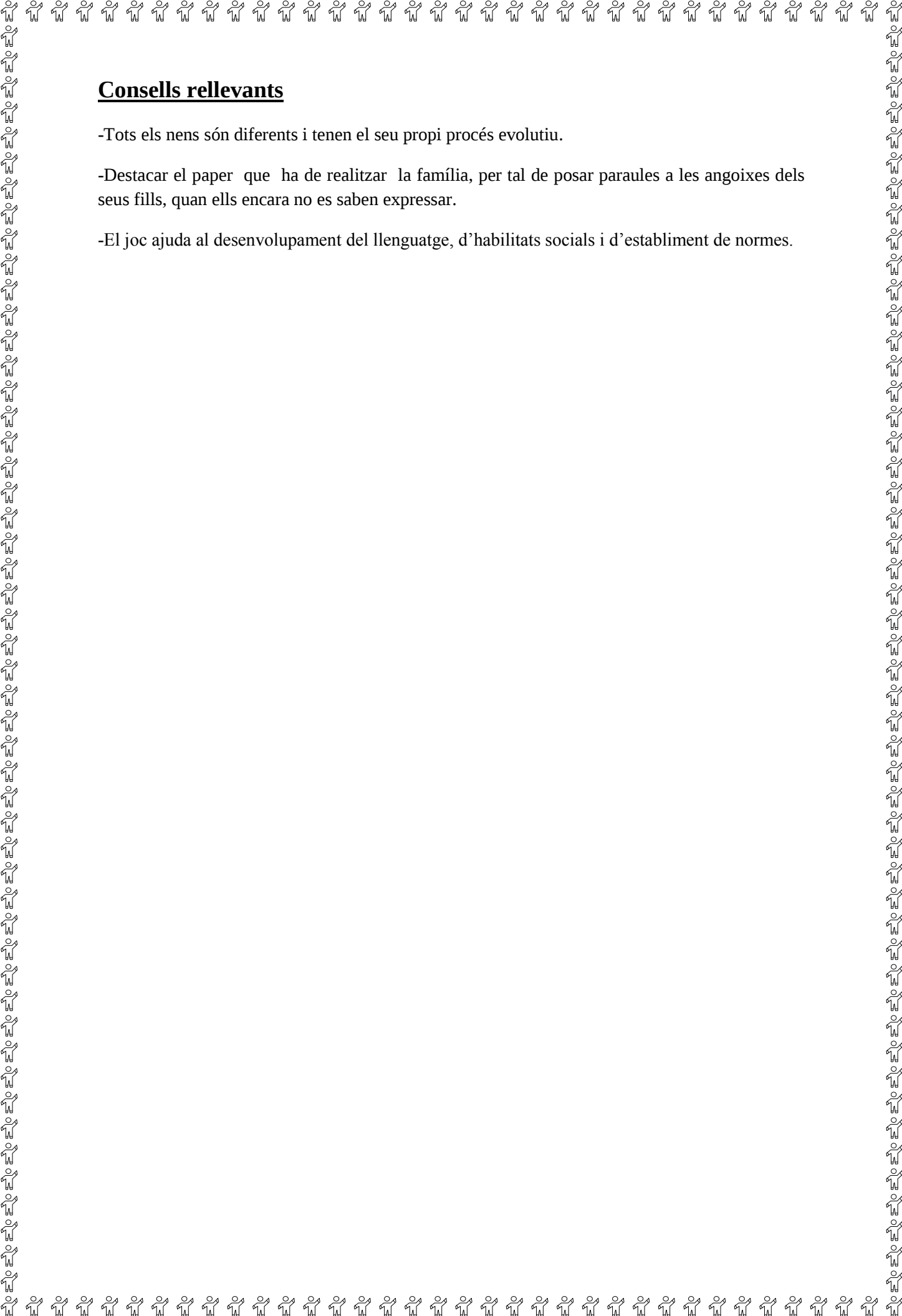
La majoria d'aquestes es produeixen durant els dos i tres anys de l'infant, edat en la que està intentant establir la seva individualitat. Les rebequeries sempre tenen algun motiu.

Com podem reduir en nombre de rebequeries?

-Actitud de distància. Realitzar alguna cosa mentre duri la rebequeria, sempre i quan el nen estigui en un lloc segur.

-Espera uns instants a que la rebequeria hagi disminuït i comentes al nen que quan hagi acabat de plorar continuareu fent allò que fèieu.

-Quan s'hagi acabat la rebequeria rep el nen com si no hagués passat res, tot proporcionant-li una ocasió per reconciliar-se amb els altres.

Consells rellevants

- Tots els nens són diferents i tenen el seu propi procés evolutiu.
- Destacar el paper que ha de realitzar la família, per tal de posar paraules a les angoixes dels seus fills, quan ells encara no es saben expressar.
- El joc ajuda al desenvolupament del llenguatge, d'habilitats socials i d'establiment de normes.